

Illustrasjonsfoto: Vibeke Brath.

Jakt med svart elghund - ikke bare elg

Tekst: Stig Skreslet

Norsk elghund sort er i følge historiske beretninger avlet fram i samiske kulturer fra Østerdalen til Finnmark. Røttene til noen slike urgamle skandinaviske veidesamfunn strekker seg kanskje ni tusen år tilbake, da istiden tok slutt. Som registrert jaktrase i våre dager, brukes svarthunden for det meste til jakt på elg og hjort, men den har nok i tidligere tider vært i mer allsidig bruk, både til villreinjakt før reinen ble domestisert, og til bjørnejakt, som det er mange beretninger om. Jakt på pelsdyr og fugl var en viktig del av veidekulturen, så svarthunden ble nok også mye brukt til dette.

Det nære slektskapet med moderne nordsvenske spetser som trenes opp til treskjellere for skogs-fugljakt, underbygger en slik oppfatning. På samme måte som gamle tiders veidemenn, kan moderne jegere som dyrker mer enn en enkelt jaktform, finne nytte og glede i svarthundens allsidighet. Jeg har hatt noen slike opplevelser og vet jeg har forbrutt meg mot et av elghund-folkets fremste, uskrevne bud.

Allsidig svarthund

”Interesse for fugl!” er en avskyerklæring som ligger nær opp til dødsdom for en elghund, i vokabularet til jaktprøvedommere. Min svarthund Saivu interesserte seg for det meste, inkludert mus i lyngen og korsnebb i grantoppene. Han vant likevel Saltenprøven med to førsteprermer under den obligatoriske todagersprøven som er det vanskeligste kravet for å oppnå jakt-championat for elghund. ”Det er den svarteste dagen i mitt liv”, sa den ene av dommerne, en ihuga gråhundmann som vanligvis nøt å mobbe svarthundeiere, da han ringte meg om kvelden etter siste dags prøve, for å fortelle at han hadde gitt hunden 93 poeng, 18 poeng over minstekravet for førsteprerme.

Jeg har jaktet elg med tre forskjellige svarthunder. To har jeg lånt og den tredje var min egen. Alle var typiske representanter for rasen, livlige og oppvakte, med rask oppfattelsesevne og respons på alle signaler fra omgivelsene. Svarthunden skiller seg fra andre raser jeg har

jaktet med ved at den både ser og hører ekstremt godt, i tillegg til at den har en uovertruffen evne til å oppdage elg på overvær, det vil si lukter i luftdraget. I motsetning til mange andre raser der enkelte spesielle egenskaper kanskje er renavlet ved å eliminere andre, framstår svarthunden som en allsidig prototype med et mangfold av urhundens jakttegnegenskaper bevart. I rasebeskrivelser av svarthund framheves dens mot og spenst, egenskaper som var etterspurt av bjørnejegere i begynnelsen av forrige århundre da rasen ble registrert.

Bjørn eller hund?

Ettersom vårt storviltområde i Rana jevnlig oppsøkes av bjørn, ønsket jeg å teste ut Saivus jakttegnegenskaper overfor bjørn. På biltur sørover stoppet jeg på Namskogan, der jeg etter forhåndsavtale med dyreparken skulle forsøke å oppnå sertifikat på bjørn. Den ansvarlige forklarte at kravet var å få hunden til å ta opp los på en bjørn som gikk i separat innhegning. Han viste til en rekke eksempler på at hunder

